Nr 2

Kulturutskottets betänkande i anledning av motion om viss gudstjänstgemenskap, m. m.

I motionen 1972:1055 av fru Jonäng (c) och herr Josefson i Arrie (c) har hemställts

1. att riksdagen för sin del antar följande förslag till

Lag om viss gudstjänstgemenskap.

§ 1.

Utan hinder av vad som eljest gäller får präst i svenska kyrkan medverka vid nattvardsgudstjänst inom annat kristet samfund i landet. Såsom villkor härför gäller, att gudstjänsten hålles i samfundets gudstjänstrum, att nattvardens instiftelseord ingår i gudstjänsten och att gudstjänsten särskilt utlysts såsom ekumenisk. – Innan präst sålunda medverkar skall han samråda med biskopen i det stift han tillhör. Församlingspräst skall därjämte samråda med övriga präster i församlingen samt med kyrkorådet.

§ 2.

Utan hinder av vad som eljest gäller får den, som i annat kristet samfund är behörig att leda nattvardsgudstjänst, på inbjudan av pastor i församling inom svenska kyrkan medverka vid nattvardsgudstjänst, som hålles enligt svenska kyrkans gudstjänstordning och som särskilt utlysts såsom ekumenisk.

Innan sådan inbjudan beslutas skall pastor samråda med församlingens övriga präster samt med kyrkorådet.

Beslut om inbjudan underställes domkapitlets prövning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1973 och gäller till utgången av år 1975.

---

2. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att erforderliga medel ställes till ärkebiskopens förfogande för utredning om möjligheterna till gemensam nattvardsutdelning för präster från svenska kyrkan och pastorer i frikyrkliga samfund.

Det förslag till lag om viss gudstjänstgemenskap som enligt punkt 1 i motionens hemställan nu bör antas av riksdagen avser att för svenska kyrkans del i viss utsträckning och för begränsad tid möjliggöra att nattvardsgudstjänst firas gemensamt med annat kristet samfund i landet. Lagförslaget har tidigare antagits av 1970 års kyrkomöte (se kyrkolagutskottets betänkande 1970:19 med därtill hörande reservationer och kyrkomötets skrivelse 1970:50). Samtidigt med att kyrkomötet fattade beslut i frågan beslöt mötet också att hos Kungl. Maj:t anhålla att erforderliga medel måtte ställas till ärkebiskopens förfogande för en utredning i enlighet med närmare angivna riktlinjer.

Efter remissbehandling av kyrkomötesskrivelsen 1970:50 har Kungl. Maj:t i beslut den 4 juni 1971 förklarat att vad i ärendet förekommit inte föranleder annan åtgärd från Kungl. Maj:ts sida än att Kungl. Maj:t dels förordnar att handlingarna i ärendet skall överlämnas till ärkebiskopen för eventuell utredning i enlighet med kyrkomötets hemställan, dels meddelar föreskrifter om bestridande av kostnaderna för en dylik utredning.

Vid 1971 års riksdag behandlades en motion (nr 808) med samma yrkanden som den nu föreliggande utom i vad gäller tidpunkten för den föreslagna lagens ikraftträdande. Denna motion avstyrktes av kulturutskottet i betänkandet 1971:20 och avslogs av riksdagen. Utskottet framhöll i betänkandet att Kungl. Maj:ts beslut den 4 juni 1971 innebar att Kungl. Maj:t inte ansett sig böra föreslå riksdagen att för sin del anta den av kyrkomötet antagna lagen om viss gudstjänstgemenskap. Däremot hade Kungl. Maj:t förutsatt att ärkebiskopen, i den mån han fann det lämpligt, föranstaltade om den av kyrkomötet angivna utredningen, som i så fall i vissa delar fick förskottsvis bekostas av kyrkofonden. Utskottet fann syftet med motionen, i vad gäller utredningsyrkandet, tillgodosett genom detta beslut av Kungl. Maj:t.

I frågan om antagande av lagförslaget erinrade utskottet om att 1968 års kyrkomöte uttalat sig för att kyrkans inre verksamhet i framtiden skall regleras genom bestämmelser som kyrkomötet själv utfärdar (se särskilda utskottets betänkande 1968:1 och kyrkomötets skrivelse 1968:31). Mot den bakgrunden och med hänsyn dels till Kungl. Maj:ts nyssnämnda beslut, dels till att 1968 års beredning om stat och kyrka i sitt under år 1972 väntade betänkande kommer att lägga fram förslag i frågan om regleringen av kyrkans inre verksamhet ansåg sig utskottet inte böra föreslå riksdagen att göra det ställningstagande i lagfrågan som motionären önskat.

Utskottet

Med hänvisning till vad utskottet förra året i sitt betänkande 1971:20 anförde med anledning av en motion med i princip samma yrkanden som

de som nu föreligger i motionen 1972:1055 avstyrker utskottet sistnämnda motion och hemställer

1. att riksdagen avslår motionen 1972:1055 i vad den avser antagande av Lag om viss gudstjänstgemenskap,
2. att riksdagen avslår motionen 1972:1055 i vad den avser viss utredning.

Stockholm den 15 februari 1972

På kulturutskottets vägnar

LENNART MATTSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Mattsson i Lane-Herrestad (c), Björk i Göteborg (s), Larsson i Vänersborg (s), Källstad (fp), fru Sundström (s), herr Nilsson i Agnäs (m), fru Berglund (s), herrar Sundman (c), Zachrisson (s), Green (s), fru Mogård (m), fru Ryding (vpk), herrar Enlund (fp), Andersson i Örträsk (s) och Norrby i Gunnarskog (c).

Reservation

av herrar Källstad (fp) och Enlund (fp) som anser att utskottets yttrande och hemställan under punkt 1 bort ha följande lydelse:

"Under senare år har de mellankyrkliga förhållandena förbättrats i alltmer ekumenisk riktning, vilket lett till större förståelse och samverkan trossamfunden emellan. Detta gäller på det internationella planet, men även det hemmaekumeniska klimatet har förbättrats. Inom kyrkornas världsråd samverkar svenska kyrkan och flera av de inom Sverige verkande fria kristna trossamfunden.

När 1970 års kyrkomöte antagit ett lagförslag som uttrycker viljan till vidgad gudstjänst- och nattvardsgemenskap mellan svenska kyrkan och andra kristna trossamfund i vårt land, innebärande möjlighet för olika trossamfunds sakramentsförvaltare att tjäna tillsammans vid samma nattvardsgudstjänst, måste detta ses som ett gott uttryck för en växande ekumenisk vilja och förståelse. Kyrkomötet har sålunda själv uttalat sig för en reglering av förhållandena enligt en ekumenisk linje, så att svenska kyrkan i viss utsträckning och för begränsad tid får möjlighet till nattvardsfirande gemensamt med annat trossamfund. Utskottet som med stor tillfredsställelse ser den vilja till samverkan mellan svenska kyrkan och de fria kristna trossamfunden som kommit till uttryck i kyrkomötets beslut anser att även riksdagen för sin del bör anta den i motionen angivna lagen om viss gudstjänstgemenskap.

Vad däremot angår utredningen finner utskottet att syftet med motionen i denna del är tillgodosett genom det beslut som Kungl. Maj:t numera meddelat. Någon åtgärd erfordras därför inte av riksdagen och motionsyrkandet avstyrkes därför.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen för sin del antar det i motionen 1972:1055 intagna förslaget till Lag om viss gudstjänstgemenskap."

Göteborgs Offsettryckeri AB 72 1126 S